

Nieuwsbrief

Stichting Broederschap is de naam van een stichting in Noord-Nederland die zich sinds jaren inzet voor het versterken van het gereformeerde karakter van de kerken in Oost-Europa. Het werk van Stichting Broederschap concentreert zich op de plaatselijke gemeenten in Hongarije en de Hongaarse gebieden in de omliggende landen, waarbij met name gewerkt wordt aan vergroting van de motivatie en de inzetbaarheid van ambtsdragers naast de predikanten. Stichting Broederschap adviseert op lokaal niveau predikanten en helpt hen concreet met name ouderlingen toe te rusten en te motiveren voor het ambtelijk werk in de gemeente. De Stichting heeft de overtuiging dat veranderingen in de kerken in Oost-Europa aan de basis, dat wil zeggen in de plaatselijke gemeente, dienen te worden opgestart.

Voor het uitvoeren van alle werkzaamheden is de stichting afhankelijk van giften van kerkelijke (gereformeerd vrijgemaakte) gemeenten in Nederland en van individuele gevers. Helpt u ons dit zo noodzakelijke werk te blijven doen.

Geld voor kerk en predikant

De meeste kerkelijke gemeenten in Hongarije beschikken over weinig geld. Vaak is er nog net voldoende voor een kleine opknapbeurt van het kerkgebouw, maar het (lage) inkomen van de predikant vormt veelal de sluitpost van de begroting.

Deze is afhankelijk van de bijdragen van de vaak nog armere gemeenteleden, geld dat hij soms zelf op een tocht langs de huizen van gemeenteleden bij elkaar moet 'bedelen'.

Op korte termijn lijkt in de situatie van de predikanten geen verbetering te komen, eerder staat er een nieuwe inkomensdaling voor de deur. Veel predikanten geven namelijk op scholen godsdienstonderwijs en krijgen deze uren als leraar (extra) uitbetaald.

Nu heeft de Hongaarse regering in een nieuwe bezuinigingsronde besloten het godsdienstonderwijs met ingang van 2010 niet langer te subsidiëren. Kregen de scholen een vergoeding voor de personele en materiële kosten, straks draaien ze zelf voor de salarissen op.

Als de scholen het godsdienstonderwijs willen handhaven, zullen ze zelf alle kosten voor hun rekening moeten nemen en de meeste scholen hebben zelf ook geen geld.

Zo krijgen predikanten niet alleen te maken met kerkelijke, pastorale of organisatorische problemen, maar wordt ook in toenemende mate het eigen huishoudboekje een bron van zorg.

Neveneffecten

Jaarlijks gaan leden van Stichting Broederschap op bezoek bij tal van Hongaarse en Roemeense gemeenten. Ze houden daar bijeenkomsten met predikanten, kerkenraden en gemeenteleden waarbij verscheidene thema's aan de orde komen. In het Roemeense Tamáshida hebben deze bezoeken tot prettige neveneffecten geleid.

Gerenoveerde kerk van Támashida

Aangezien het hier een predikant betreft die onder buitengewoon armoedige omstandigheden moet leven met zijn gezin in een vervallen woning, werd door Stichting Broederschap aan de gemeente €500 geschonken voor verbouw van de pastorie, voor Nederlanders een klein bedrag waarmee men in Roemenië toch behoorlijk veel kan doen.

Dominee Attila Pázmany vertelde dit aan zijn gemeenteleden, die daarop vonden dat ze niet konden achterblijven. Een inzamelactie binnen de gemeente zorgde er voor dat er nog eens €1800 binnenkwam. Daarmee is de renovatie van de pastorie gegarandeerd.

Ook het simpele feit dat buitenlanders uit West-Europa bij de plaatselijke predikant op bezoek komen werkt sterk statusverhogend voor ds Pázmany.

In het dorp neemt het respect voor de dominee, die vaak met de nek werd aangekeken, toe, hij wordt nu gezien als een belangrijk man met veel contacten, 'zelfs in het buitenland'. Hierdoor zijn de dorpsbewoners eerder geneigd zich opener naar hem op te stellen, zijn ze aanspreekbaarder geworden en wordt ds Pázmany gezien als een persoon die in een dorp een geheel eigen, maar volwaardige plaats kan innemen.

Classisconferentie

Soms komt het voor dat bij bezoeken van Stichting Broederschap aan gemeenten de opkomst gering is: de predikant en zijn vrouw, enkele ouderlingen en slechts een paar gewone kerkleden. Vaak is dit te wijten aan de druivenoogst die plaatsvindt in de weken dat de bezoeken worden gebracht en die de tijd en energie van iedereen opslokt. Helaas is voor de bezoekers een ander tijdstip niet mogelijk.

Het kan ook anders. K. Gunnink en ds L.G. Boonstra waren aanwezig op een classisconferentie in het zuidoosten van Slowakije, in Kráľovské Chlmec. Gunnink gaf hier een lezing over het onderwerp 'Calvijn en gemeenteopbouw' voor het gehoor van de (etnisch Hongaarse) classispredikanten, die allen aanwezig waren, 24 personen.

Boonstra, Gunnink en Demes Tibor bij het Calvijnmonument voor de kerk

Uiteraard ligt bij een dergelijke bijeenkomst het niveau hoger en is de discussie levendiger. Toch zijn er veel overeenkomsten met de gemeenteavonden die vaak worden gehouden: Men vindt elkaar (Nederlandse en Hongaarse gereformeerden) aan de basis in de theorie, maar stuit telkens op de enorm verschillende praktijk.

Zowel gewone kerkleden als predikanten blijven herhalen dat de historische en economische situatie in West- en Oost-Europa dermate verschillend is, dat veel zaken die gereformeerde Nederlanders normaal vinden in Hongarije, Slowakije of Roemenië nooit van de grond kunnen komen.

Dit heeft tot gevolg dat in onderwerpen als de activering van ambtsdragers of gemeenteopbouw ook relatief weinig tijd wordt gestoken. Reden te meer voor Stichting Broederschap om op dit front actief te blijven.

Kerkbouw in Miskolc

Al vele jaren is ds József Balajthy, predikant van een kleine gereformeerde gemeente in Miskolc bezig met de bouw van

een nieuwe kerk. Door de bouw van deze kerk, gaat hij, zoals hij het zelf verwoordt, 'in de tegenaanval'.

In deze grote stad (de derde stad van Hongarije) is de onkerkelijkheid hoog. De bestaande kerken worden bezocht door veelal oudere mensen en er zijn weinig jongeren.

Ds József Balajthy in een van de zalen van de nieuwe kerk

Door een gloednieuwe kerk te bouwen in een nieuwbouwwijk langs een van de hoofdwegen van Miskolc presenteert de kerk zich als een volwaardig alternatief, even goed als een stadion of een zwembad, als iets dat tot de basisvoorzieningen in een stadswijk dient te horen. Op deze manier hoopt de gemeente nieuwe, jonge leden te trekken en dit lijkt ook inderdaad te lukken.

Door geldgebrek heeft de predikant de bouw van de kerk geregeld moeten stilleggen. Ook werden er door omwonenden veel vernielingen gepleegd en waardevolle onderdelen als koperen leidingen gestolen.

Dank zij financiële hulp uit het buitenland waardoor de bouw kon doorgaan en ook de beveiliging van de bouwplaats kon worden verbeterd, is echter nu, na een tiental jaren het einde in zicht.

Er vinden nog geen kerkdiensten plaats, wel worden al de vergaderzaaltjes gebruikt voor kleinschalige bijeenkomsten.

Tijdens het laatste bezoek van Stichting Broederschap vond dan ook een samenkomst plaats met gemeenteleden in de nieuwe kerk. Hierbij waren meer dan 40 personen aanwezig, een verdubbeling van het aantal dat in de afgelopen jaren op een dergelijke vergadering aanwezig was. De strategie van József Balajthy werpt blijkbaar vruchten af.

Redactie

Drs. H. Schilthuis

Secretariaat

Emmalaan 32
9781 EB Bedum
telefoon (050) 301 04 56

Bankrelatie

Rabobank 3237 102 20
t.n.v. Stichting Broederschap
te Nietap